

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12956,NSZZ-Solidarnosc-Malopolska-w-materialach-Sluzby-Bezpieczenstwa-Wybor-dokumentow.html>
03.05.2024, 08:22

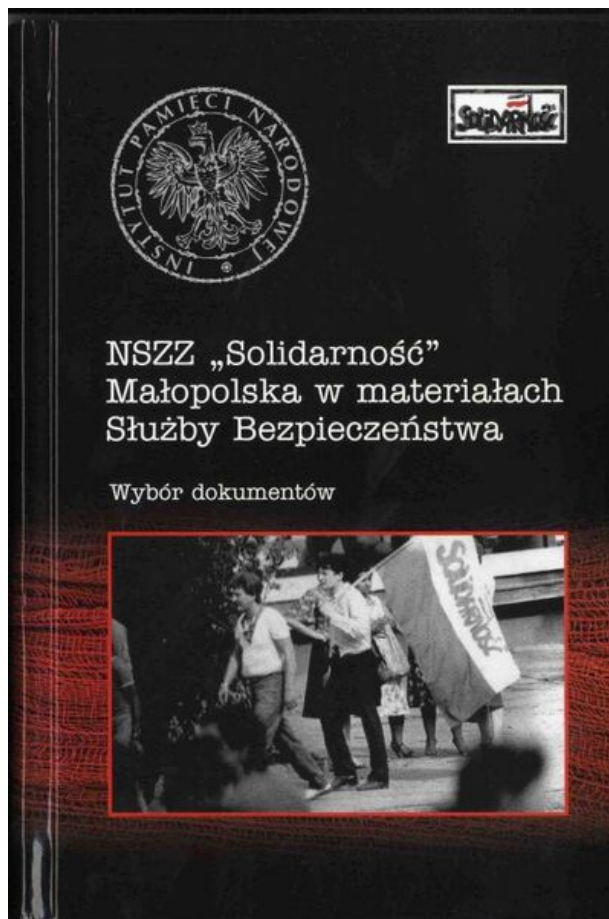
NSZZ „Solidarność” Małopolska w materiałach Służby Bezpieczeństwa. Wybór dokumentów

NSZZ „Solidarność” Małopolska w materiałach Służby Bezpieczeństwa. Wybór dokumentów; wybór i opracowanie Cecylia Kuta, wstęp Jarosław Szarek, Kraków 2011, 784 s.

Opracowane przez Cecylię Kutę wydawnictwo źródłowe to najnowsza publikacja dotycząca małopolskiej „Solidarności” w latach 1980–1989, zawierająca niemal dwieście różnorodnych dokumentów wytworzonych przez Służbę Bezpieczeństwa.

W pierwszej części przedstawiono dokumenty Sprawy Obiektowej krypt. „Związkowcy”, która prowadzona była przez Wydział III-A/Wydział V SB KW MO w Nowym Sączu przeciwko strukturom NSZZ „Solidarność” na terenie tego województwa w latach 1980–1983. Dotychczasowe edycje źródeł skupiają się głównie na Krakowie, omijając pozostałe dwa wojewódzkie ośrodki „Solidarności” w Tarnowie i Nowym Sączu, dlatego chociaż w minimalnym stopniu starano się wypełnić tę lukę, prezentując materiały, które w sposób przekrojowy dokumentują historię związku na tym terenie.

Zebrane w drugiej części materiały, pochodzące ze sprawy krypt. „Gotowość”, to wybór z siedemnastu tomów akt sporządzonych w różnych wydziałach krakowskiej SB, dotyczących przygotowania do siłowej rozprawy z NSZZ „Solidarność”,

czym było ostatecznie wprowadzenie stanu wojennego. Dokumenty dokładnie ilustrują kompleksowe przygotowania do tej operacji, a także opisują przebieg pierwszych dni stanu wojennego, widzianych z perspektywy komendanta wojewódzkiego MO w Krakowie, oraz wybrane działania SB i MO podejmowane do października 1982 r. w związku z delegalizacją NSZZ „Solidarność”.

W trzeciej części książki zaprezentowano dokumenty Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Arena”, prowadzonej przez Wydział III-1 SB KW MO w Krakowie przeciwko środowiskom akademickim Krakowa.

W kolejnej części znalazły się materiały dotyczące sprawy TW „Return”. Opisują one werbunek przewodniczącego Zarządu Regionu Małopolska NSZZ „Solidarność” Wacława Sikory, a następnie skuteczną próbę zerwania przez niego kontaktów z SB.

W ostatniej, najbardziej różnorodnej części, oprócz materiałów stanowiących uzupełnienie dokumentów zebranych w pierwszych czterech częściach zamieszczono wybrane dokumenty spraw prowadzonych przeciwko osobom związanym z niezależną poligrafią. Wśród nich materiały Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Plastycy”, prowadzonej przez pion V DUSW w Nowej Hucie, w wyniku której udało się SB zlikwidować podziemne drukarnie pism „Aktualności” i „Zomorządność”. Ponadto zaprezentowano dokumenty sprawy krypt. „Brzoza”, prowadzonej przez Wydział III-1 WUSW w Krakowie z 1986 r., mającej na celu likwidację niezależnej poligrafii i kolportażu takich pism, jak „Arka”, „Promieniści” czy „Hutnik”.

Prezentowane dokumenty zostały uzupełnione szczegółowymi przypisami dotyczącymi występujących w tekście wydarzeń, tytułów pism czy struktur związkowych. Kilkaset przypisów zawiera krótkie biogramy działaczy opozycji, funkcjonariuszy SB oraz osobowych źródeł informacji. Całość książki otwiera wstęp Jarosława Szarka przedstawiający zarys historii i struktury małopolskiej „Solidarności”.

Opracowany przez Cecylię Kutę wybór dokumentów stanowi ważne uzupełnienie historii aparatu represji w PRL, znacznie poszerzające wiedzę o działaniach SB wobec „Solidarności” w Małopolsce.

Gdzie kupić publikacje: